

AGRÁRPIACI JELENTÉSEK

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

XIII. évfolyam 17. szám
2010. szeptember 10.

Gabona és Ipari Növények

XIII. évfolyam 17. szám

2010. 35. hét

Megjelenik kéthetente

Felelős szerkesztő:

Dr. Stummer Ildikó

Készítette:

Dr. Molnár Zsuzsa

molnar.zsuzsa@aki.gov.hu

Pájtli Péter

pajtli.peter@aki.gov.hu

Németh Noémi

nemeth.noemi@aki.gov.hu

Kiadja:

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.

Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944

Telefon: (06 1) 476-6093

Fax: (06 1) 217-8111

www.aki.gov.hu

aki@aki.gov.hu

https://pair.aki.gov.hu

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésén kívül kínáljuk még a Baromfi, Élőállat és Hús, Zöldség, Gyümölcs és Bor, Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt

Telefon: (06 1) 476-3064

TARTALOMJEGYZÉK

GABONAPIACI JELENTÉS.....	3
A gabonafélék termelői ára.....	6
A gabonafélék jegyzése.....	9
A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára.....	15
A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára.....	15
Külpiaci információk.....	16
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	21
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén.....	23
A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára	26
A nyers növényolajok ára és jegyzése.....	26
CUKORPIACI JELENTÉS.....	28

GABONAPIACI JELENTÉS

- A Nemzetközi Gabona Tanács szerint a kukorica globális kibocsátása 2,5, felhasználása 2%-kal nőhet a 2010/2011. gazdasági évben az előzőhöz viszonyítva. A zárókészlet csökkenésére és a kukoricakereskedelem élénkülésére számítanak a szakértők a folyó szezonban.
- A fekete-tengeri régió kieső búzaexportja miatt számos importőr fordult az európai piacok felé és vásárolt nagyobb mennyiségű búzát, aminek hatására 227-232 euró/tonna között mozgott a búza jegyzése a párizsi árutőzsdén szeptember első napjaiban.
- Magyarországon 7,4 millió tonna lehet az idei kukoricatermés.
- A hazai gabonafélék termelői ára 16-30, a gabona alapú termékek feldolgozó értékesítési ára 12-16%-kal nőtt augusztusban júliushoz viszonyítva.

Kukorica helyzetkép

A Nemzetközi Gabona Tanács (IGC) augusztus végi előrejelzése szerint a kukorica globális **kibocsátása** 829 millió tonnára tehető a 2010/2011. gazdasági évben, amely 20 millió tonnával haladja meg a 2009/2010. évit. Az USA-ban az előző évi rekordot meghaladó termést vártak az idén (338 millió tonnát), azonban az egyes térségekben uralkodó forró, száraz nyári időjárás kedvezőtlenül befolyásolta a növények csöméretét és a szemszámot, így az összes produktumot is. Erre hivatkozva az Informa Economics lefelé korrigálta az ország várható kibocsátását szeptember első napjaiban. Az EU-ban a kukorica termése valószínűleg nem éri el az előző évit (57,1 millió tonna). A kedvezőtlen időjárás miatt a vártnál kevesebb kukoricát takaríthatnak be Franciaországban és Olaszországban, továbbá Romániában is 12%-os termésnövekedésre számítanak. A közösség összes kukoricatermését az IGC augusztusi jelentésében újabb 1,2 millió tonnával lefelé, 56,6 millió tonnára korrigálta. Ukrajnában a júliusi és augusztusi hőség következtében felgyorsult a növények érése, ez azonban kedvezőtlen hatással van a termés mennyiségére. Az előrejelzés szerint 12 millió tonna lehet az ország idei kukoricakibocsátása, amely 14%-kal kisebb az előző évinél. Argentínában és Brazíliában kedvező az idei év termése, a két országban összesen 76 millió tonnát takarítottak be, 10 millió tonnával többet, mint egy évvel korábban.

A növekvő ipari, takarmány és élelmezési célú **felhasználás** hatására 2%-kal 837 millió tonnára emelkedhet a kukorica globális fogyasztása a 2010/2011. gazdasági évben, ami új rekordot jelenthet. A kukorica takarmány célú felhasználása – a más terményekkel szemben növekvő versenyképessége miatt – 486 millió tonnára (+7 millió tonna) nőhet a folyó gazdasági évben. A folyamatot a jövőben is a húsfogyasztás változása, valamint az alternatív takarmány-alapanyagok (DDGS és olajpogácsák) felhasználása befolyásolhatja elsősorban. Az Európai Unióban a 2009/2010. gazdasági évinél 2 millió tonnával több kukoricát fordíthatnak az állatok takarmányo-

zására (45,5 millió tonna). A kukorica ipari célú felhasználása globálisan 9 millió tonnával 225 millió tonnára emelkedhet. A várakozások szerint az USA-ban 149,1 millió tonnára módosulhat (+5,6 millió tonna) a termény ipari célú hasznosítása a folyó gazdasági évben, amiben szerepe van annak, hogy az elmúlt hónapokban az ország a vártnál nagyobb ütemben értékesített kukoricaszirupot Mexikóba. A felhasználás növekedését azonban az etanolipar visszafogottabb fejlődése lassíthatja. Élelmezési célra globálisan 94 millió tonna kukoricát használhatnak a folyó gazdasági évben, ami alig tér el az előző évitől.

A várhatóan kedvező kibocsátás ellenére a kukorica globális **zárókészlete** 8 millió tonnával 135 millió tonnára csökkenhet a 2010/2011. gazdasági évben az előzőhöz képest, a növekvő felhasználás következtében. Az USA átmenő készlete 3,4 millió tonnával 32,8 millió tonnára súlyyodhat, miután a belföldi és tengerentúli kereslet előreláthatóan meghaladja az idei évi termését.

A globális **kukoricakereskedelem** élénkülésére számítanak a szakértők, az előző gazdasági évinél 4 millió tonnával több, közel 90 millió tonna termény fordulhat meg a világpiacon a 2010/2011. szezomban. Az elmúlt két hónapban a búza és az árpa világpiaci ára az indokoltnál nagyobb mértékben nőtt, ami versenyképesebb terméké tette a kukoricát. A fekete-tengeri régió búza és árpakészleteinek csökkenése miatt Dél-Korea, Izrael és a Fülöp-szigetek takarmánygyártóinak érdeklődése a kukorica, mint helyettesítő termék felé fordult. Oroszország is kukoricaimportra szorulhat. A kukorica globális importja mindezek következtében a korábban előrejelzethez képest 1,8 millió tonnával lehet nagyobb. Az EU a szűkös takarmánygabona készletei miatt az előző évinél 1 millió tonnával több, azaz 3,5 millió tonna kukoricát importálhat. Az USA kivitelét az utóbbi hónapok élénk exporttevékenysége következtében – a korábbi várakozásokhoz képest – 2,1 millió tonnával felfelé korrigálták, a kivitt mennyiség meghaladhatja az 52 millió tonnát a 2010/2011. gazdasági évben. Argentína továbbra is a világ második legnagyobb kukoricaexportőre maradhat, a folyó gazdasági évben 13,5 millió tonna kukorica kivitelére van kilátás.

Határidős jegyzések

A világ gabonapiacát továbbra is mozgásban tartják az oroszországi események. Az orosz miniszterelnök augusztus utolsó napjaiban közölte, hogy az augusztus 15-én életbe lépett gabonaexport-tilalom feloldása a következő évi termés ismeretében kerülhet csak napirendre. A bizonytalanságok hatására a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) tonnánként 6-7 dollárral emelkedett a **búza** szeptemberi, decemberi és 2011. márciusi jegyzése (7. ábra). A párizsi árutőzsdén (MATIF) több mint 6 euróval nőtt a búza határidős ára szeptember első napjaiban, újabb rekordot érve el ezzel (9. ábra). A kiugrásban szerepet játszott az orosz exporttilalom feloldásának elhalasztása is. Ennél azonban erőteljesebben hatott a jegyzésekre, hogy az orosz export hiányában számos importőr (Egyiptom, Algéria) fordult az európai exportőrök, elsősorban Franciaország felé és vásárolt több százezer tonna uniós búzát. Az élénk export 230 euró/tonna közelébe emelte a búza novemberi jegyzését. A változást csak erősítette, hogy Németországban a heves esőzések súlyosan károsították az idei búzatermést, és az ország 1 millió tonna étkezési búza importra szorulhat

a folyó gazdasági évben. Az európai trenddel ellentétben a Budapesti Értéktőzsde áruipiaci szekciójában egyelőre nem emelkedett tovább az eurobúza jegyzése a 35. héten (5. ábra), hanem 52-53 ezer Ft/tonna szinten stagnált.

A **kukorica** tőzsdei ára a búzáénál erőteljesebben, tonnánként több mint 10 dollárral nőtt a chicagói árutőzsdén szeptember első napjaiban (8. ábra), miután az Informa Economics lefelé korrigálta az USA-ban várható kukoricatermést. A párizsi árutőzsdén is folytatódott az árfolyam emelkedése (10. ábra). A Budapesti Értéktőzsdén valószínűleg a kedvezőtlenül csapadékos időjárásra reagált a takarmánykukorica jegyzése, ugyanis 3-4 ezer forintos növekedést követően már megközelítette az 50 ezer Ft/tonna szintet szeptember elején (6. ábra).

Hazai helyzet

Magyarországon kb. 1,1 millió hektárról takarítható be a kukorica az idén. A kukorica állományokban is gondot okozott a szélsőséges időjárás, a vízborítás miatt több mint 20 ezer hektáron pusztult ki a növény. Országosan viszonylag kedvező a helyzet, az előzetes becslések szerint 7,4 millió tonna lehet az idei termés. A hektáronkénti hozam 6,6 t/ha körül várható. A csapadékos idő hátráltatja a hosszabb tenyészidejű hibridek érését, a szemek száradását. A következő hetek időjárása meghatározó a szemek vízleadása szempontjából.

Valamennyi gabonaféle termelői ára látványosan emelkedett augusztusban júliushoz képest (1-4. ábra). Az árváltozás mértéke az étkezési és a takarmánybúza esetében közel 30%, a takarmánykukoricáé 16, a takarmányárpáé 20% volt. Az előző évi árszintet a búza (étkezési és takarmány egyaránt) több mint 50%-kal múlta felül, a takarmánykukorica és a takarmányárpa kb. 30%-kal. A hazai termelői árak csökkentek a 35. héten az előzőhöz viszonyítva (1-2. táblázat). A termelői árakat hétről-hétre az átvett tételek minősége mozgatja. Kedvező minőség esetén magas árban lehet megállapodni, a gyenge beltartalomért, a fuzáriummal fertőzött tételekért viszont minimális összegeket fizetnek, ezért az árak széles sávban mozognak.

Gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára 2010 eddig eltelt időszakában a 2007. évihez hasonlóan alakult. Az étkezési búza erőteljes áremelkedése begyűrűzött a feldolgozott termékek piacára is. A lisztek és a búzadara feldolgozói értékesítési ára – ahogy azt a malmok már korábban jelezték – erőteljesen emelkedett augusztusban júliushoz képest. Az áremelkedés mértéke 12-16% volt egy hónap alatt, így a feldolgozott termékek értékesítési ára augusztusban megközelítette az egy évvel korábbi (13-16. ábra). Az áremelkedés ezzel vélhetően nem állt meg, hiszen az étkezési búza termelői ára továbbra is magas szinten mozog.

A gabonafélék termelői ára

1. táblázat

A gabonafélék termelői ára származási hely* szerint (35. hét)

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely*			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2010. 34. hét	2010. 35. hét	2010. 35. hét / 2010. 34. hét [%]
Étkezési	tonna	20 456,23	34 046,15	9 978,44	47 724,08	64 480,82	135,11
búza	Ft/tonna	49 948,50	42 658,08	44 504,96	48 385,23	45 256,74	93,53
Takarmány-	tonna	445,31	1 505,99	-	10 411,91	2 951,30	28,35
búza	Ft/tonna	43 633,21	29 521,62	-	44 082,20	36 895,46	83,70
Takarmány-	tonna	-	1 777,74	2 106,64	3 283,46	3 893,38	118,58
kukorica	Ft/tonna	-	44 586,94	39 789,09	43 765,15	41 977,99	95,92
Takarmány-	tonna	172,21	863,18	-	-	1 345,53	-
árpa	Ft/tonna	33 183,50	38 114,08	-	-	34 114,53	-

* Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

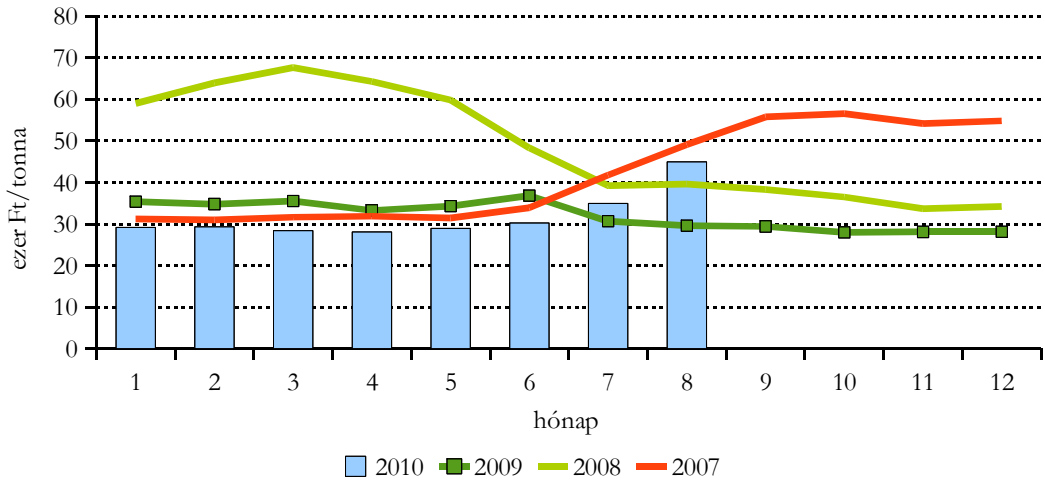
A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2009. 35. hét	2010. 34. hét	2010. 35. hét	2010. 35. hét / 2009. 35. hét [%]	2010. 35. hét / 2010. 34. hét [%]
Étkezési	tonna	51 951,24	47 724,08	64 480,82	124,12	135,11
búza	Ft/tonna	29 185,71	48 385,23	45 256,74	155,06	93,53
Takarmány-	tonna	14 708,88	10 411,91	2 951,30	20,06	28,35
búza	Ft/tonna	24 071,59	44 082,20	36 895,46	153,27	83,70
Takarmány-	tonna	581,93	3 283,46	3 893,38	669,05	118,58
kukorica	Ft/tonna	31 554,35	43 765,15	41 977,99	133,03	95,92
Takarmány-	tonna	3 301,22	-	1 345,53	40,76	-
árpa	Ft/tonna	23 460,82	-	34 114,53	145,41	-

Forrás: AKI PÁIR

1. ábra

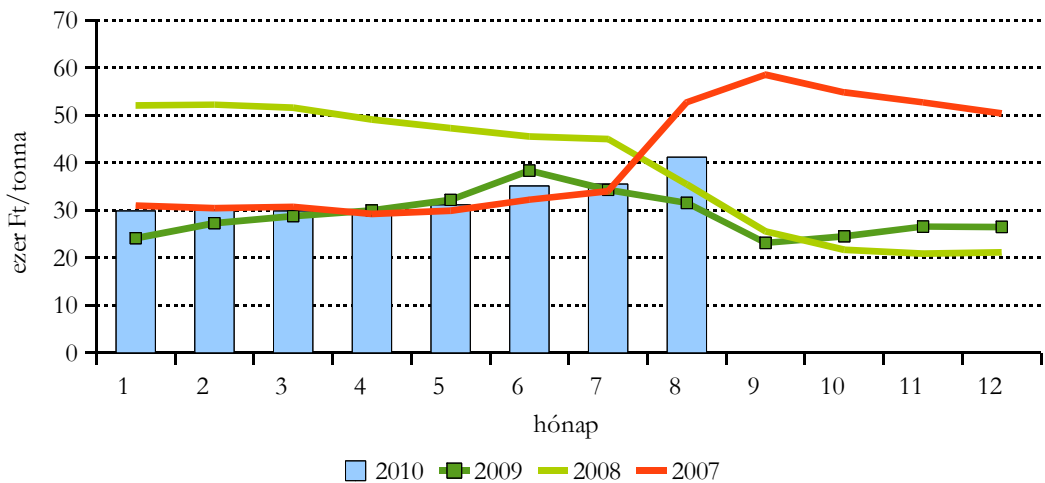
Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

2. ábra

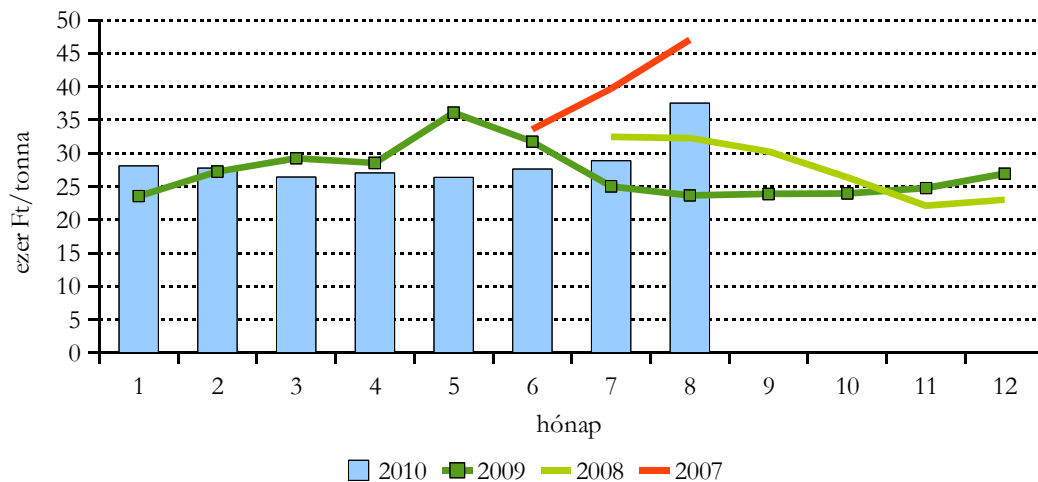
A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

3. ábra

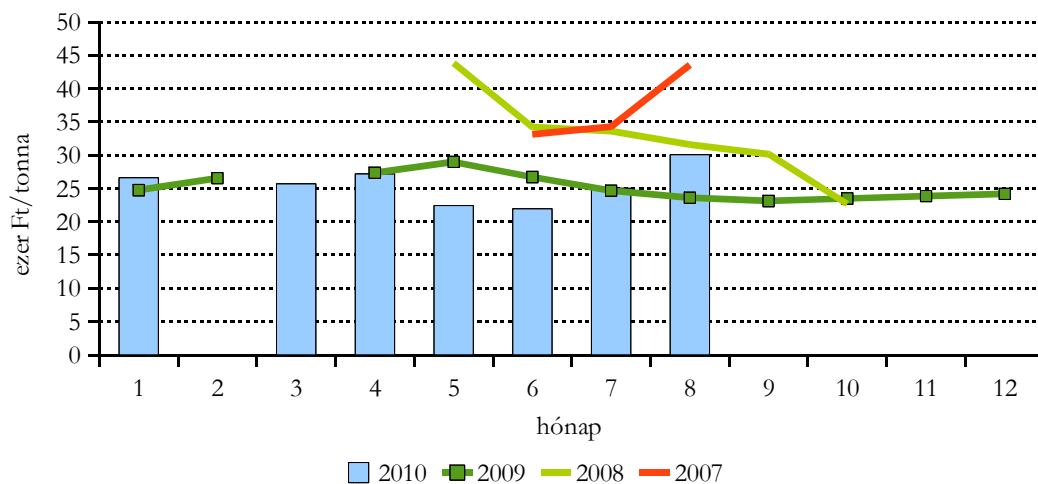
A takarmánybúza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

4. ábra

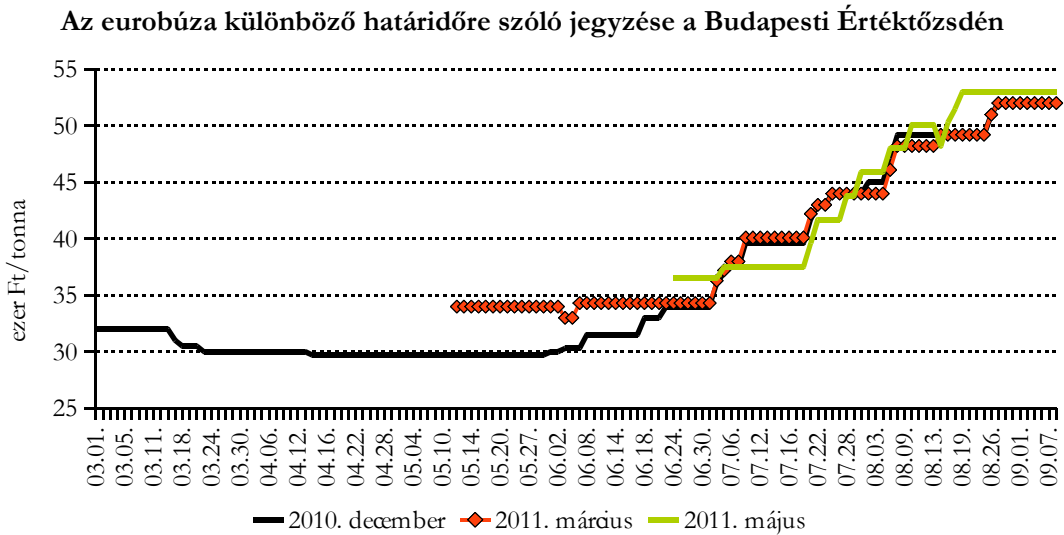
A takarmányárpa termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

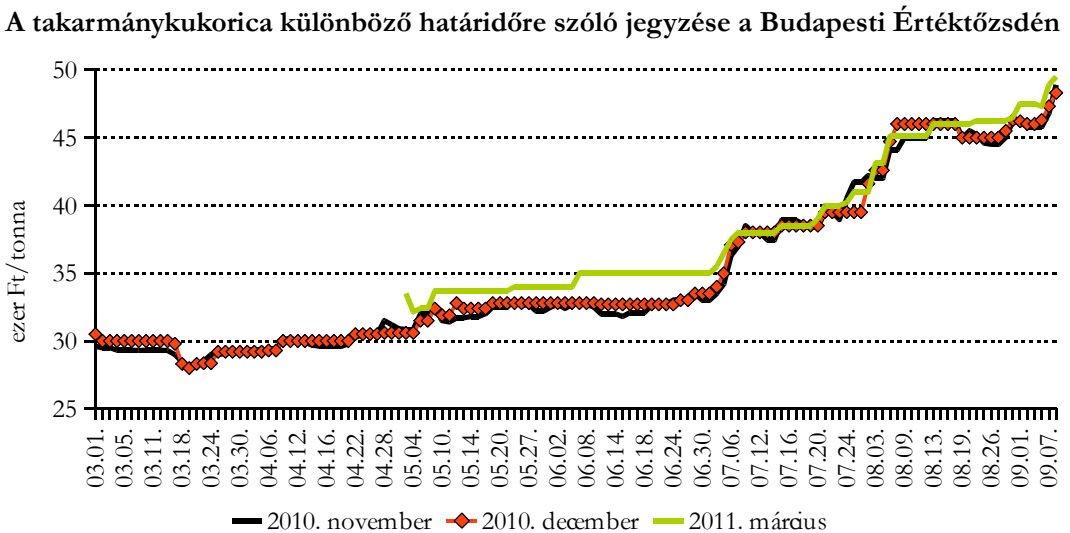
A gabonafélék jegyzése

5. ábra

Forrás: BÉT

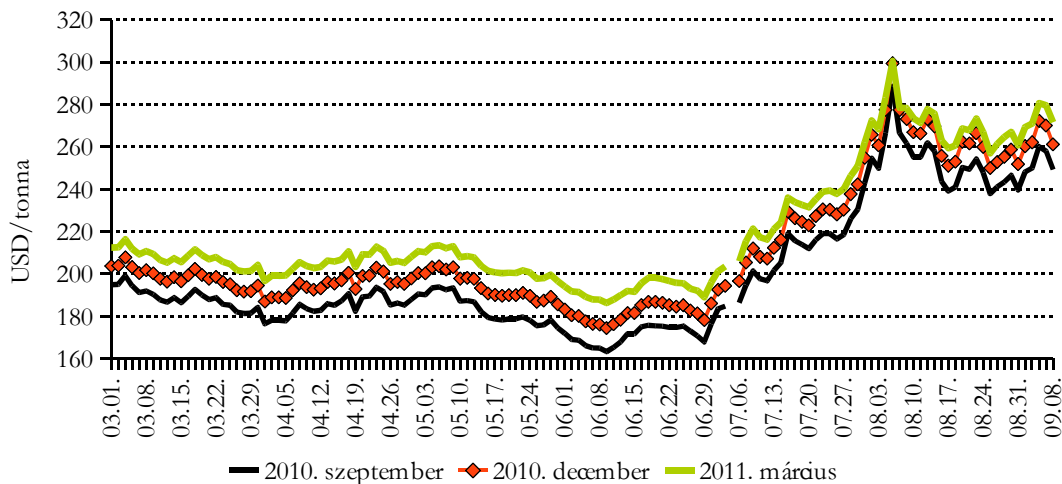
6. ábra

Forrás: BÉT

7. ábra

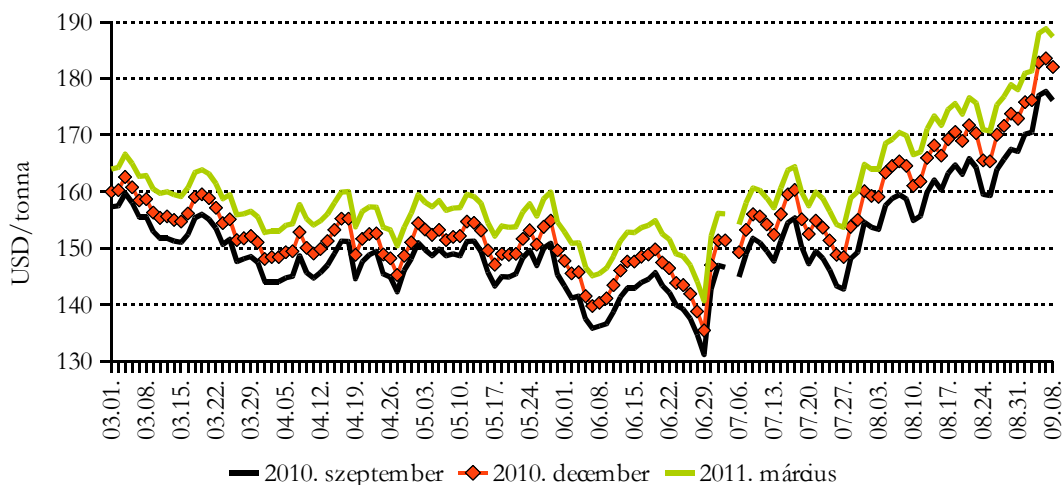
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. ábra

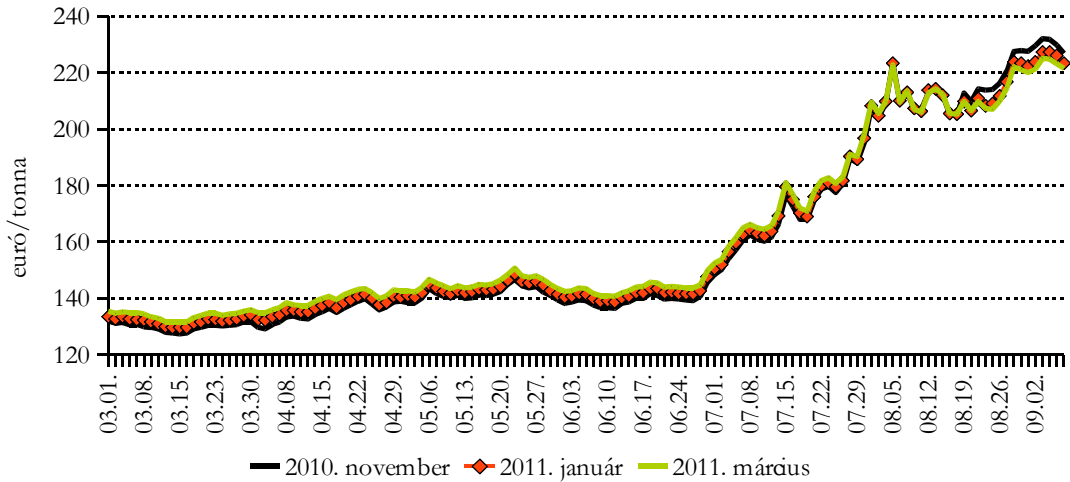
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. ábra

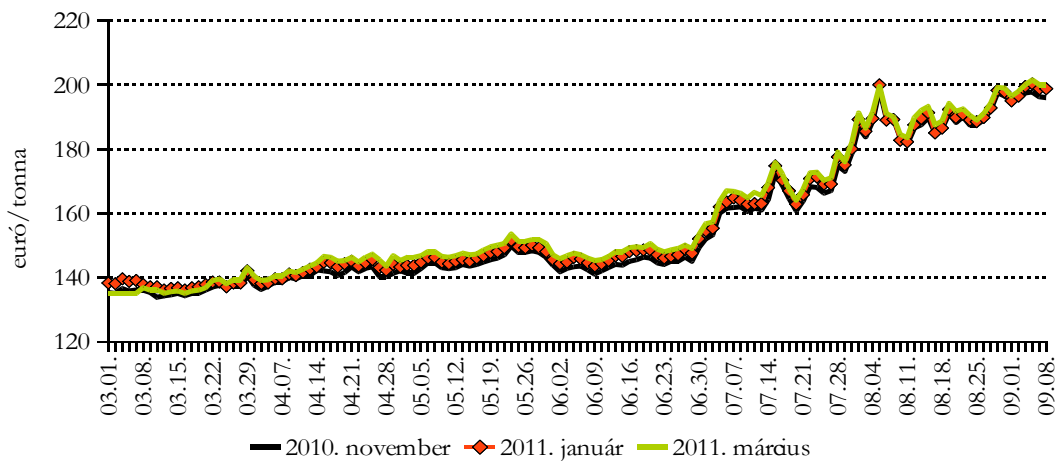
A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. ábra

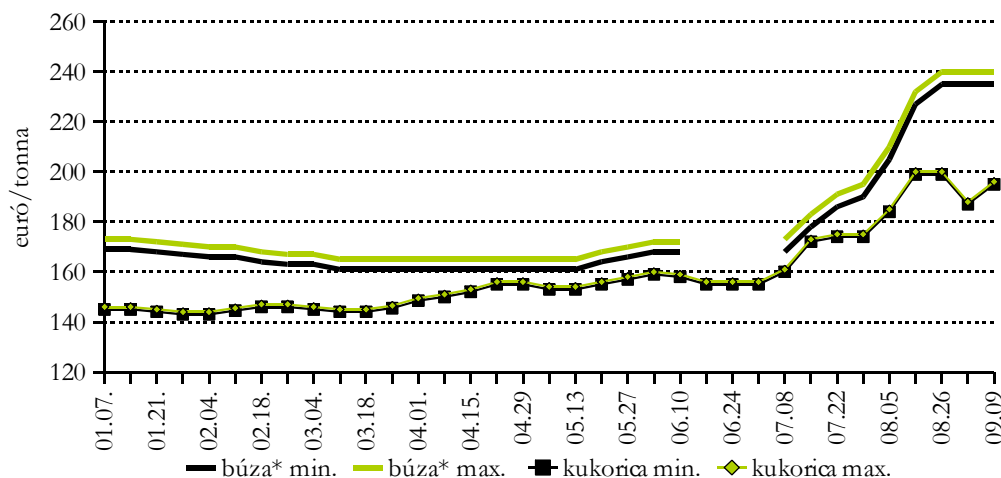
A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

11. ábra

A búza* és a kukorica jegyzése a bolognai árutőzsdén

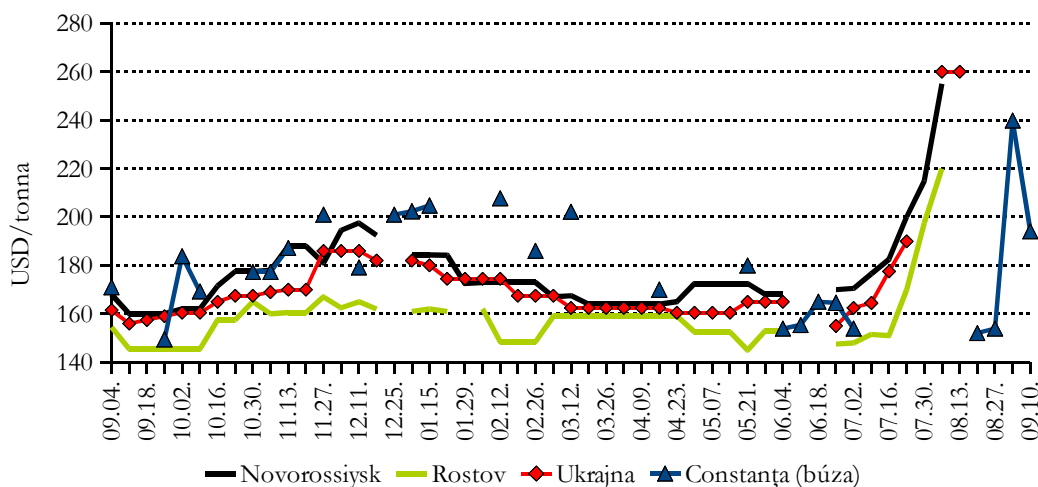

* Speciale di Forza: legjobb minőségű lágybúza (78/79 kg/hl, fehérje 13%).

Forrás: AGER Borsa Merci Bologna

12. ábra

A malmi búza orosz, ukrán és román kikötői ára (FOB)

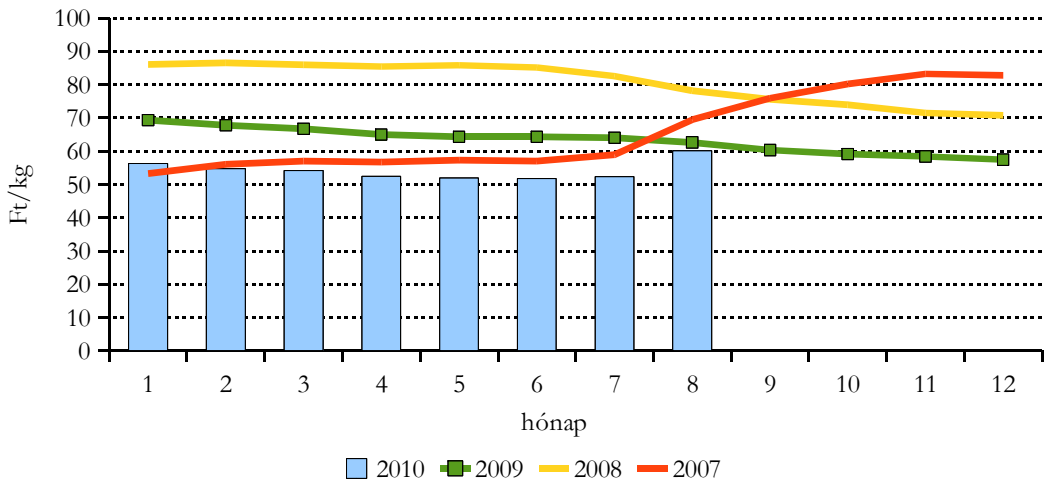

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

13. ábra

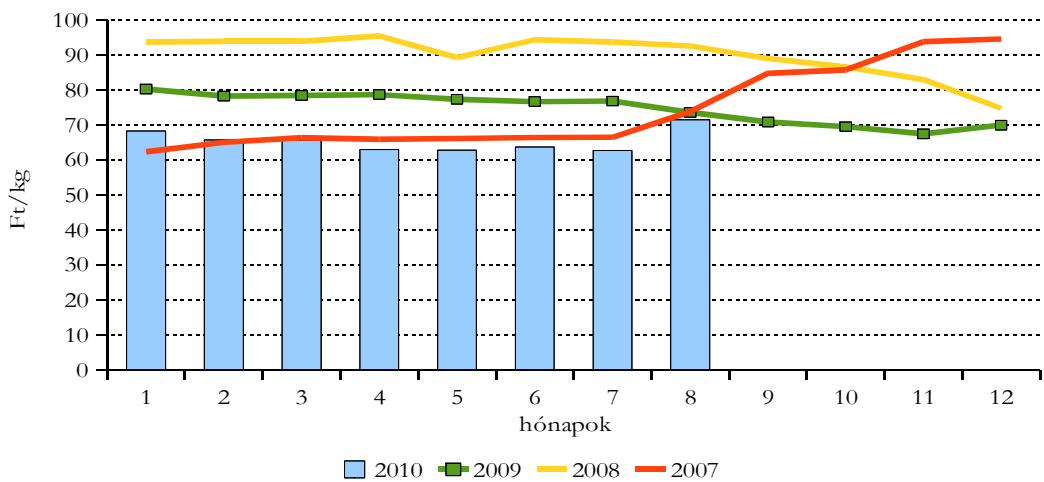
A finomliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

14. ábra

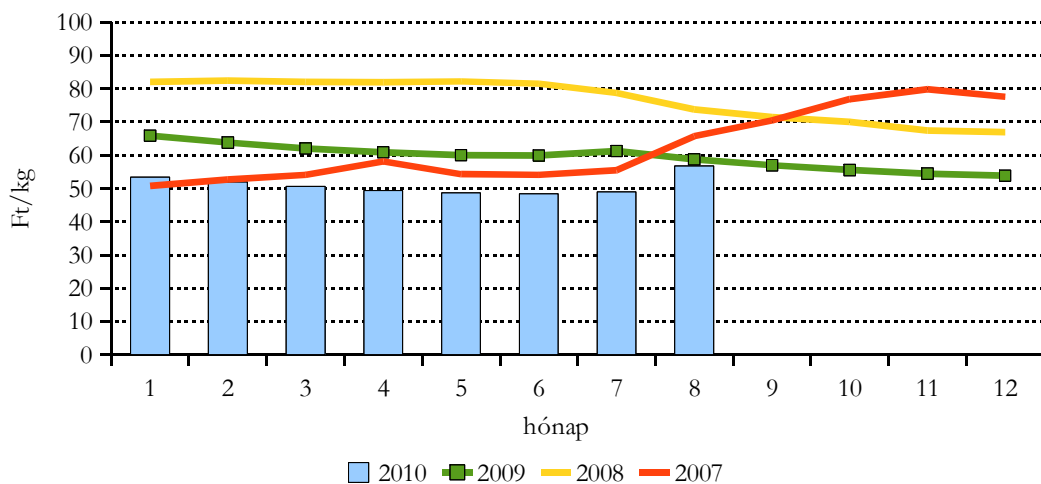
A rétesliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

15. ábra

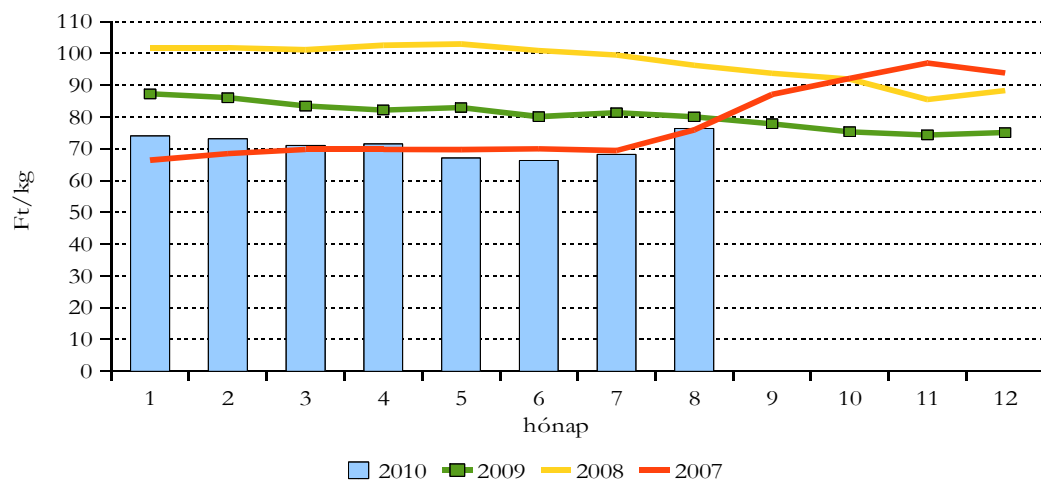
A fehér kenyérliszt feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

16. ábra

A búzadara feldolgozói értékesítési ára

Forrás: AKI PÁIR

3. táblázat

A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mértékegység	Országos				
		2009. 35. hét	2010. 34. hét	2010. 35. hét	2010. 35. hét / 2009. 35. hét [%]	2010. 35. hét / 2010. 34. hét [%]
Finomliszt BL 55	tonna	2179,79	979,58	1169,07	53,63	119,34
ömlesztett	Ft/kg	59,69	60	66,16	110,83	110,27
Finomliszt BL 55	tonna	2171,69	1555,12	1546	71,19	99,41
zsákos	Ft/kg	61,12	65,58	69,29	113,37	105,66
Finomliszt BL 55	tonna	1347,29	803,76	814,84	60,48	101,38
zacskós	Ft/kg	66,41	69,88	74,79	112,63	107,03
Rétesliszt BFF 55	tonna	101,69	23,62	64,89	63,81	274,72
ömlesztett	Ft/kg	70,56	79,13	73,17	103,7	92,47
Rétesliszt BFF 55	tonna	43,14	32,41	26,35	61,08	81,3
zsákos	Ft/kg	71,12	69,98	71,85	101,04	102,68
Rétesliszt BFF 55	tonna	141,24	65,97	62,84	44,49	95,25
zacskós	Ft/kg	72,22	81,26	85,86	118,88	105,66
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1341,22	518,31	633,65	47,24	122,25
ömlesztett	Ft/kg	57,18	59,07	60,98	106,65	103,23
Fehér kenyérliszt BL 80	tonna	1287,1	847,61	763,97	59,36	90,13
zsákos	Ft/kg	58,85	63,97	67,97	115,48	106,26
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	847,44	393,84	461,26	54,43	117,12
ömlesztett	Ft/kg	63,26	70,66	75,74	119,72	107,19
Tésztaipari liszt TL 50	tonna	147,85	51,75	41,51	28,08	80,21
zsákos	Ft/kg	68,1	79,7	81,07	119,04	101,72
Étkezési búzadara AD	tonna	66,99	77,84	54,2	80,92	69,64
zacskós	Ft/kg	79,1	75,23	86,43	109,27	114,88

Forrás: AKI PÁIR

4. táblázat

A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2009. szeptember	2010. augusztus	2010. szeptember*
Finomliszt BL 55	161	150	153
Fehér kenyér	226	240	242
Félbarna kenyér	223	242	243
Étkezési búzadara AD	192	186	185

* 2010. szeptember 7-ig

Forrás: AKI PÁIR

Külpiaci információk

Határidős piacok (2010. szeptember 3.)

5. táblázat

Búza

MATIF, Párizs			CBOT, Chicago (őszi lágú búza)*			Kansas (őszi kemény búza)**		
Szállítási határidő	euró/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna
2010. november	232,00	65 992	2010. szeptember	260,21	57 678	2010. szeptember	273,16	60 549
2010. január	227,25	64 641	2010. december	272,34	60 367	2010. december	278,40	61 710
2011. március	225,00	64 001	2011. március	280,69	62 218	2011. március	282,35	62 586
2011. május	224,25	63 788	2011. május	277,85	61 588	2011. május	278,95	61 832
2011. augusztus	201,00	57 174	2011. július	268,02	59 409	2011. július	269,40	59 715
2011. november	190,00	54 046	2011. szeptember	269,67	59 775	2011. szeptember	271,23	60 121

Minneapolis (tavaszi kemény búza)***			LIFFE****		
Szállítási határidő	USD/ tonna	Ft/tonna	Szállítási határidő	GBP/ tonna	Ft/tonna
2010. szeptember	272,61	60 427	2010. november	160,50	54 791
2010. december	278,58	61 750	2011. január	162,50	55 474
2011. március	281,06	62 300	2011. március	165,00	56 328
2011. május	278,58	61 750	2011. május	165,50	56 498
2011. július	274,72	60 894	2011. július	165,85	56 618
2011. szeptember	266,00	58 962	2011. november	132,75	45 318

* SRW – Soft Red Winter.

** HRW – Hard Red Winter.

*** DNS – Dark Northern Spring.

**** Értékesítési és takarmánybúza.

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

6. táblázat

Kukorica

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		Szállítási határidő	CBOT, Chicago	
	euró/tonna	Ft/tonna		USD/tonna	Ft/tonna
2010. november	197,50	56 179	2010. szeptember	177,07	39 249
2011. január	199,50	56 748	2010. december	182,87	40 535
2011. március	200,00	56 890	2011. március	188,09	41 692
2011. június	202,00	57 459	2011. május	189,96	42 107
2011. augusztus	207,50	59 023	2011. július	191,54	42 457
2011. november	180,00	51 201	2011. szeptember	185,43	41 102

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

CBOT/CME – Chicago Board of Trade

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

7. táblázat

Repce

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	euró/tonna	Ft/tonna
2010. november	378,25	107 593
2011. február	379,50	107 949
2011. május	379,75	108 020
2011. augusztus	359,50	102 260
2011. november	362,50	103 113
2012. február	363,00	103 255

MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

8. táblázat

Az étkezési búza és a takarmánykukorica határidős kikötői ára

	2009. 35. hét		2010. 35. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	euró/tonna	Ft/tonna	
Étkezési búza					
Franciaország					
Rouen	-	-	229	65 148	szeptember
La Pallice	-	-	227	64 579	november
Creil*	-	-	-	-	-
Németország					
Hamburg	130	35 029	240	68 278	augusztus
Würzburg	103	27 619	-	-	augusztus
Köln	115	30 987	213	60 454	augusztus
Drezda	-	-	200	56 898	augusztus
Dánia					
Koppenhága	-	-	-	-	-
Belgium					
Brüsszel	-	-	228	64 864	szeptember
Spanyolország					
Tarragona**	-	-	235	66 855	szeptember
Ausztria					
Bécs	-	-	-	-	-
Finnország					
Nokia	-	-	-	-	-
Takarmánykukorica					
Franciaország					
Creil*	-	-	-	-	-
Bordeaux/Bayonne	-	-	190	54 053	november
La Pallice	-	-	189	53 769	október
Németország					
Hamburg	150	40 418	240	68 278	augusztus
Hollandia					
Rotterdam*	-	-	218	62 019	augusztus

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

** Import búzaár.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

9. táblázat

A takarmánybúza és a takarmányárpa határidős kikötői ára

	2010. 35. hét		Szállítási hónap
	euró/tonna	Ft/tonna	
Takarmányárpa			
Anglia			
Kelet-Anglia	-	-	-
Franciaország			
Rouen	180	51 208	november
La Pallice	175	-	november
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	185	52 631	augusztus
Hannover	-	-	-
Drezda	150	42 674	augusztus
München	154	43 811	augusztus
Dánia			
Koppenhága	-	-	-
Belgium			
Brüsszel	185	52 631	szeptember
Spanyolország			
Tarragona	180	51 208	szeptember
Ausztria			
Bécs	-	-	-
Takarmánybúza			
Franciaország			
Creil*	-	-	-
Németország			
Hamburg	188	53 484	augusztus
Hollandia			
Rotterdam*	194	55 191	augusztus
Belgium			
Brüsszel	198	56 329	szeptember

* FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

10. táblázat

Nemzetközi gabonajegyzékek

	2010. 08. 27.		2010. 09. 03.		Szállítási hónap	Kikötő
	USD/tonna	Ft/tonna	USD/tonna	Ft/tonna		
BÚZA						
keménybúza						
(1) Kanada CWRS 13,5%	339,39	75 758,64	368,40	81 659,54	október	FOB St. Lawrence
(2) Ausztrália APH 14 %	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(3) US No. 2 DNS 14%	-	-	-	-	-	FOB Portland
(4) US No. 2 HRW	-	-	314,00	69 601,24	október	FOB US Gulf
(5) Ausztrália ASW	-	-	-	-	-	FOB Eastern States
(6) EU, Francia. alapminőség	288,00	64 287,36	302,20	66 985,65	szeptember	FOB Rouen
lágybúza						
(7) US No. 2 SRW	-	-	306,10	67 850,13	október	FOB US Gulf
(8) Ukrajna lágybúza	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
DURUMBÚZA						
(9) Kanada CWAD 1	-	-	273,90	60 712,67	szeptember	FOB St. Lawrence
(10) Kanada CWAD 2	-	-	272,00	60 291,52	szeptember	FOB St. Lawrence
KUKORICA						
(11) US No. 3 YC	207,50	46 318,15	219,10	48 565,71	november	FOB US Gulf
Argentína	-	-	195,90	43 423,19	szeptember	FOB Up River
ÁRPA						
(12) EU, Francia., takarmány	242,10	54 041,56	239,20	53 021,07	szeptember	FOB Rouen
Oroszország, takarmány	-	-	-	-	-	FOB Black Sea
(13) US PNW	-	-	-	-	-	FOB PNW

- (1) CWRS – Canada Western Red Spring: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (2) Ausztrália APH – Australian Prime Hard: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (3) US No. 2 DNS – USA Dark Northern Spring: 14%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (4) US No. 2 HRW – USA Hard Red Winter: 13,5%-os fehérjetartalom, keménybúza
 (5) ASW – Australian Standard White: standardbúza
 (6) EU, Francia. alapminőség: a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (7) US No. 2 SRW – USA Soft Red Winter: 10,3%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (8) Ukrajna lágybúza: 12%-os fehérjetartalom, lágybúza
 (9) Kanada CWAD 1 – Canada Western Amber Durum 1: kemény
 (10) Kanada CWAD 2 – Canada Western Amber Durum 2: kemény
 (11) US YC 3 – USA No. 3 Yellow Corn
 (12) EU, Francia., takarmányárpa: a világszerte elfogadott EU támogatások nélküli franciaországi ár
 (13) US PNW – USA Pacific Northwest

FOB: Free on Board – költségmentesen a hajó fedélzetére rakva.

Forrás: HGCA – The Home Grown Cereals Authority

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

- Emelkedő szója, repce, és napraforgó árak
- Szűkülő amerikai szójakészletek
- Intenzív a növényi olajok iránti kínai és indiai kereslet
- A BÉT-en a repcemag jegyzése 100 ezer Ft/t, a napraforgómagé pedig 96-98 ezer Ft/t

Világpiaci kitekintés

A terménypiacot továbbra is a fekete-tengeri országok szűkös termése, az Egyesült Államok kukorica- és szójatermés-előrejelzései és Kína intenzív importigénye befolyásolja. Az árutőzsdét ismét kissé megmozgatta, hogy Oroszország továbbra is fenntartja a gabona exporttilalmát (pedig a közlések szerint önellátottsága nincs veszélyben). Az USDA jelentése szerint a kukorica készlet/felhasználás aránya várhatóan 10% alá csökkenhet, ami az utóbbi 15 év legalacsonyabb szintje. Ez, valamint a kedvezőtlen időjárási feltételek a gabonaárak 10-13%-os emelkedését hozták CBOT-on szeptember első két hetében. A gabonapiaci áremelkedés magával húzta a **szójabab** jegyzését is, amit tovább erősített a szűkös amerikai szójababkészletekről megjelenő hír. Az USDA szeptemberi jelentése a vártnál jobb ideai amerikai szójabab termésről végül enyhítette az áremelkedést és csak 5% növekedést ért el a szójabab szeptember első két hetében és a novemberi jegyzés 385 USD/tonnán zárta 36. hetet.

Az augusztus végi árcsökkenés után ismét visszakapaszkodott a napraforgó- és repcemag jegyzése az augusztusi rekordszintek közelébe, a párizsi árutőzsdén (MATIF) a **repcemag jegyzése 383,5 EUR/tonna** is volt. A kisebb idei repce és napraforgómag kínálat stabilizálhatja ezen a magas szinten az árakat, persze a szójabab és a pálmaolaj, mint helyettesítő termék kissé lefele húzhatják még azokat. A pálmaolaj ára is viszonylag magas szinten mozgott az utóbbi két hétben, mert a készletek alacsonyak, Kína és India importigénye magas és a La Nina időjárási jelenség nehezítheti az olajpálma betakarítását a délkelet-ázsiai térségben. Az olajnövények és növényi olajok piacának egyik fő importőre Kína (55 millió tonna) mellett India. India augusztusban ismét növelte növényi olaj importját, elérve a havi 885 ezer tonnát, amely 36%-kal haladja meg a tavaly augusztusi szintet. Ez a két ország a keresleti oldalról húzza fel az árakat, míg a kínálati oldalról az USA, Kanada, EU, dél-amerikai országok és Malajzia befolyásolják a piacot.

A nemzetközi tőzsdéken szeptember első heteiben **visszatért az optimista hangulat**, főként a bankrendszerben a Bazel III. norma tervezett bevezetésének, a reményt keltő kínai makroadatoknak, és a vártnál nagyobb EU növekedési adatnak köszönhetően. A befektetők visszatérésének hatására az amerikai Dow Jones ismét megközelítette a 10500 pontot. A hangulat a dollár gyengülésének kedvezett a jennel (JEN/USD:83-85) és az euróval (USD/EUR:1,28-1,29) szemben, igaz pár hete szűk tartományokban mozognak ezen devizák jegyzései. A kőolaj hordónkénti

ára ismét 80 dollár közelébe került szeptember második hetére, mert az Atlanti-óceánon kialakult hurrikán nehezíti a termelést, Kanadában megsérült egy fontos olajvezeték, valamint a kínai makroadatok is pozitív irányba vitték az árat. A kőolajjával együtt a növényi olajok határidős ára is emelkedésnek indult, például a chicagói árutőzsdén (CME/CBOT) a szójaolaj jegyzése októberi lejáratra az augusztus végi árszinthez képest 5%-ot emelkedve 910 USD/tonnán zárta a 36. hetet.

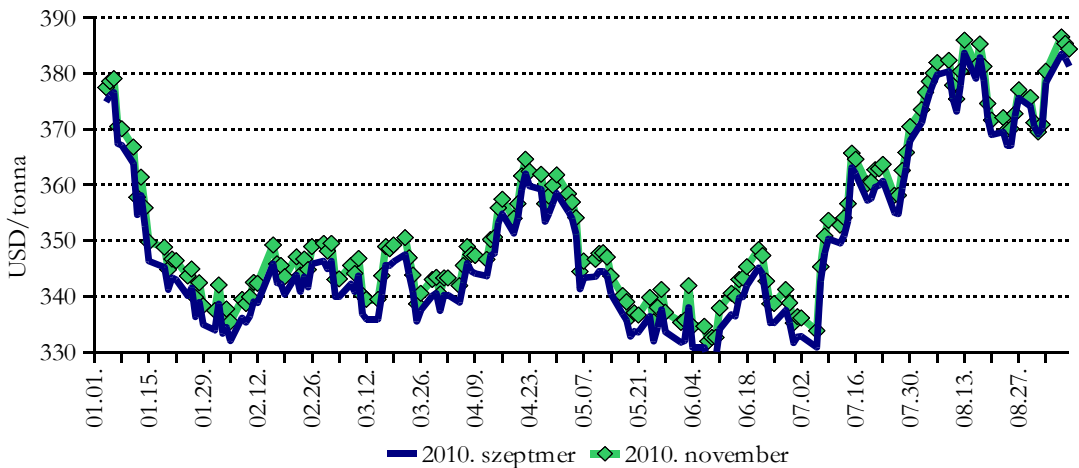
Hazai körkép

A **BÉT-en repcemag** novemberi jegyzése már lassan egy hónapja nem mozdul a **100 ezer Ft/tonnás** szintről. A közelgő betakarítás ellenére a **napraforgómag** jegyzései sem változtak (**96-98 ezer Ft/t**) augusztus végéhez képest. A napraforgó területek egyelőre jó állapotban vannak, de a sok csapadék nehezítheti majd a betakarítást, egyrészt a táblák megközelíthetősége, másrészt a magas víztartalom miatt, ezért fontos az optimális időben történő deszikálás. A napraforgó ára az aratás idején várhatóan csökken majd, a termés mennyiségétől és minőségétől függő mértékben.

Az olajos magvak és termékeinek jegyzése néhány kiemelt árutőzsdén

1. ábra

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

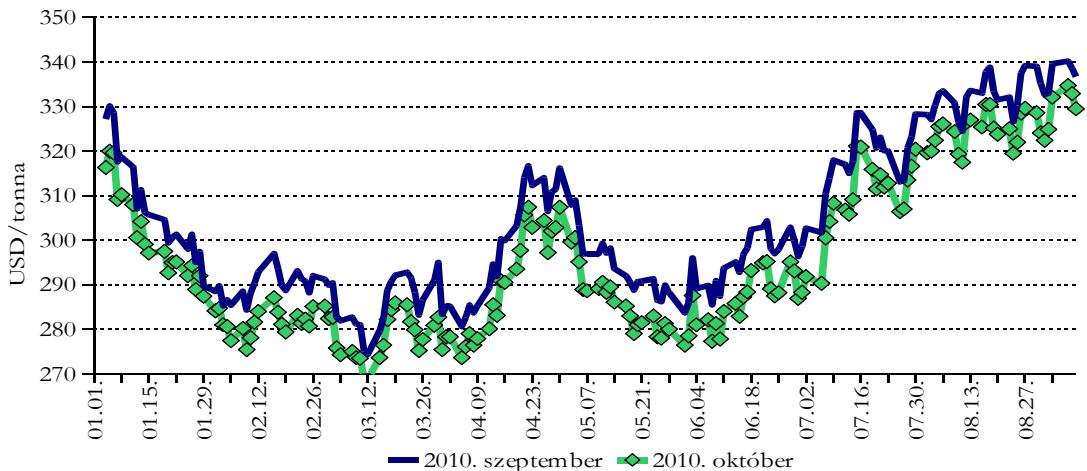

A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

2. ábra

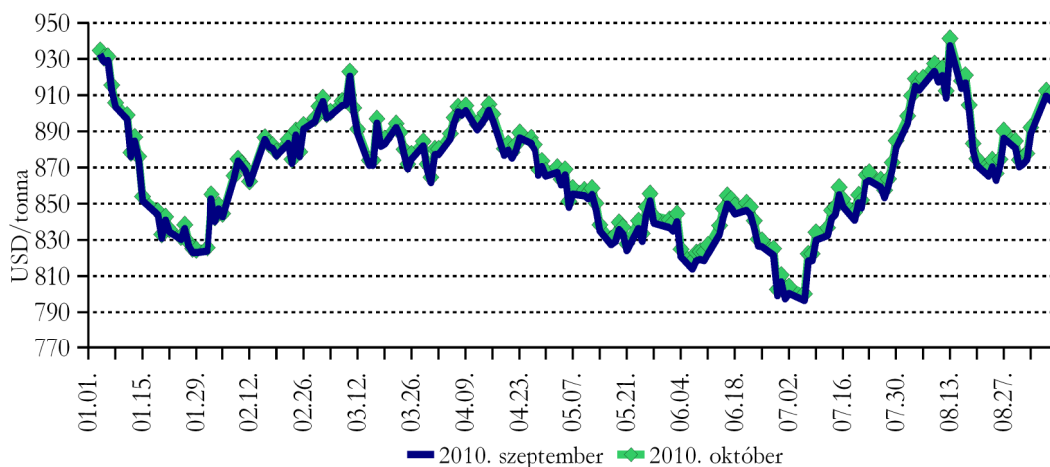
A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

3. ábra

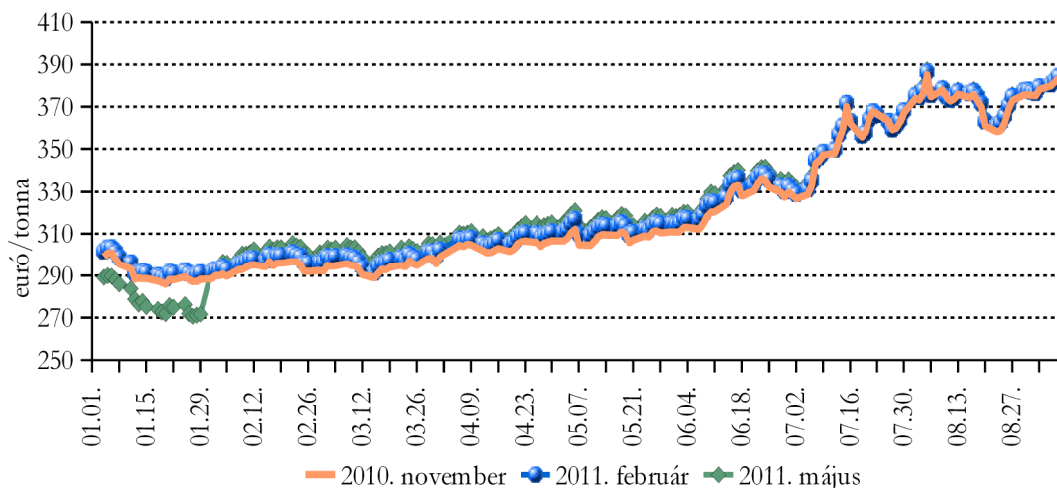
A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

4. ábra

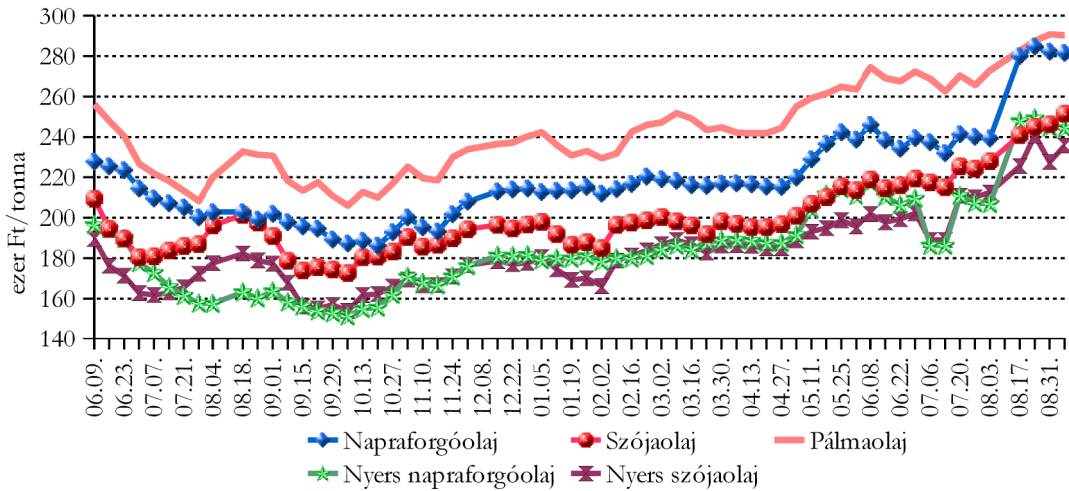
A repce különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF

5. ábra

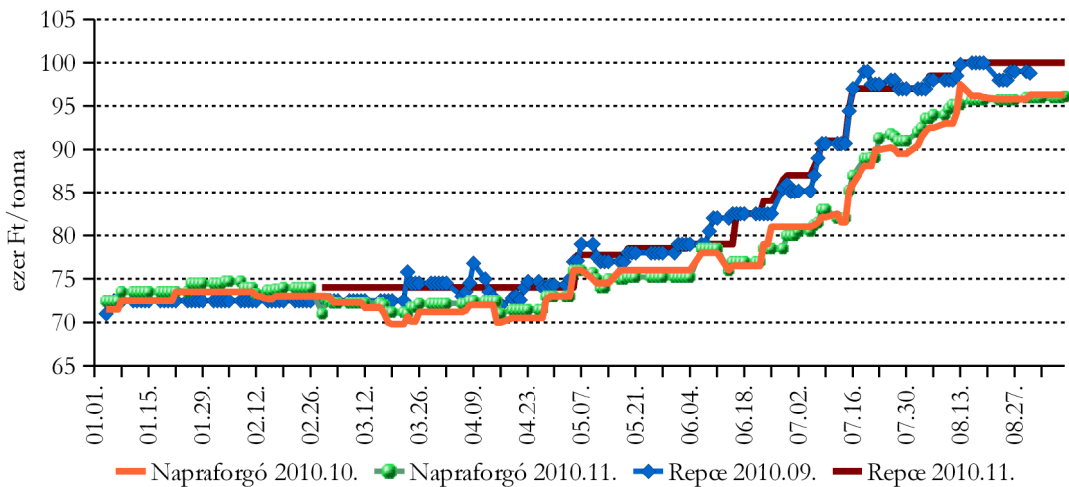
A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

6. ábra

A napraforgó- és repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

1. táblázat

A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozói értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2009. augusztus	2010. július	2010. augusztus	2010. augusztus / 2009. augusztus [%]	2010. augusztus / 2010. július [%]
Ipari napraforgómag	tonna	4 277	2 898	2 200	51,44	75,91
	Ft/tonna	62 966	88 255	90 373	143,53	102,40
Repcemag	tonna	109 622	50 009	84 023	76,65	168,02
	Ft/tonna	73 955	80 580	83 523	112,94	103,65
Nyers napraforgóolaj	tonna	-	92	202	-	219,76
	Ft/tonna	-	216 545	225 424	-	104,10
Napraforgódara	tonna	19 525	-	8 247	42,24	-
	Ft/tonna	28 798	-	32 976	114,51	-
Nyers repceolaj	tonna	-	3 670	3 706	-	101,00
	Ft/tonna	-	208 742	210 482	-	100,83
Repcedara	tonna	4 718	8 825	9 382	198,85	106,32
	Ft/tonna	34 865	35 847	39 171	112,35	109,27

Forrás: AKI PÁIR

2. táblázat

A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	Ft/tonna				
		EU	Franciaország	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus				
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2010-08-24	-	-	249 324	-	211 988
	2010-08-31	-	-	244 889	-	-
	2010-09-07	-	-	244 412	-	-
Repceolaj	2010-08-24	218 368	292 005	-	-	-
	2010-08-31	-	294 714	-	-	-
	2010-09-07	-	292 005	-	-	-
Szójaolaj	2010-08-24	196 104	-	240 800	195 742	-
	2010-08-31	-	-	227 654	197 152	-
	2010-08-24	-	-	249 324	-	211 988

Forrás: AKI PÁIR, BM, CBOT, MATIF, Oil World

3. táblázat

Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Ft/tonna

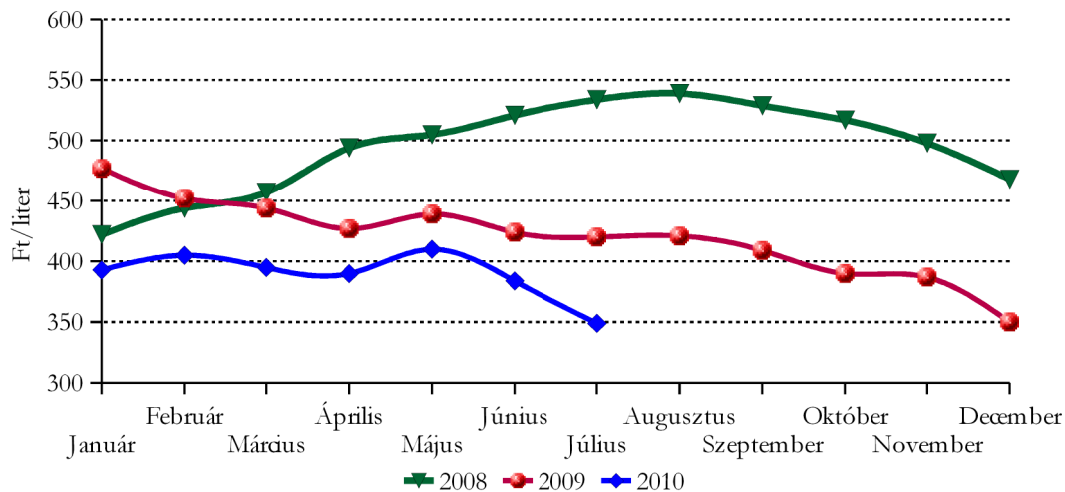
Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF**	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár *
Napraforgómag	2010-08-24	-	-	-	-
	2010-08-31	-	-	-	79 742
	2010-09-07	-	-	93 174	-
Napraforgódara**	2010-08-24	-	-	49 012	-
	2010-08-31	-	-	50 989	-
	2010-09-07	-	-	55 188	-
Repcemag	2010-08-24	101 931	-	99 445	89 137
	2010-08-31	107 937	-	100 541	95 681
	2010-09-07	109 443	-	101 774	-
Repcedara**	2010-08-24	-	-	50 433	40 180
	2010-08-31	-	-	50 989	39 038
	2010-09-07	-	-	55 188	-

* A termelői ár a mag, az értékesítési ár a dara esetén értendő. / ** CIF – Cost, Insurance and Freight – az ár tartalmazza a költséget, a biztosítást és a fuvardíjat

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

7. ábra

A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

CUKORPIACI JELENTÉS

- Az ISO előrejelzése szerint a 2010/2011. gazdasági évben várhatóan 3,22 millió tonna lesz a globális cukortöbblet.
- A globális cukorárak emelkedtek 2010 júliusában, és a hónap végére elérték a március eleji szintet.
- A Bizottság tájékoztatása szerint az EU-ban a fehércukor áprilisi átlagára 200 dollár/tonnával volt magasabb a londoni árutőzsde finomított cukor áránál.
- Az AKI PÁIR felmérése alapján 2010. augusztusban a tasakos kiszerelésű kristálycukor márkák egyes kiskereskedelmi láncokban mért fogyasztói árának növekedése okozhatta az átlagos fogyasztói ár enyhe emelkedését.

Világpiaci helyzet

A londoni és a New York-i árutőzsdén a finomított, illetve a nyerscukor jegyzése kisebb esésekkel és emelkedésekkel tarkítva 2010. augusztusban az előző hónap végi szinten zárt. Árfelhajtó hatása volt a csökkenő orosz és pakisztáni terméskilátásoknak, Pakisztán növekvő vásárlásainak, az indiai cukorkiszállításokat akadályozó vasúti vagonhiánynak. Az árak csökkenéséhez a Nemzetközi Cukor Egyesület (ISO) 2010/2011. gazdasági évre vonatkozó pozitív globális cukormérleg előrejelzése, Mexikó várhatóan kedvező cukorkibocsátása, a brazil szállítási nehézségek megszűnése, továbbá a kínai kormány árstabilizáló intézkedése járult hozzá.

Oroszországban a korábban 4 millió tonna rekord cukortermésre számító cukorlobby az országot sújtó súlyos aszály miatt augusztus elején 3,2-3,5 millió tonnára, majd augusztus közepén 3,2-3,3 millió tonnára módosította a várható termést. Pakisztánban az augusztus elején pusztító árvíz rontotta a terméskilátásokat, ezzel egy időben a kormány 320 ezer tonna cukor importját engedélyezte Indiából.

Mexikó a 2010/2011. gazdasági évben a cukorkibocsátás 5 millió tonnás növekedését várja, aminek köszönhetően 1 millió tonna cukorexportot tervez az USA-ba. A piaci árak stabilizálása érdekében a kínai kormány ebben az évben negyedik alkalommal döntött az állami cukorkészletekből történő értékesítés mellett, ezzel elkerülte a világpiacról történő vásárlást.

Az ISO a globális cukormérlegében 3,22 millió tonna többletet jelzett a 2010/2011. gazdasági évben, szemben az előző gazdasági év 4,95 millió tonnás deficitjével. A pozitív mérleg elsősorban India és Mexikó jelentős termésnövekedésének köszönhető.

Európai kitekintés

A cukor uniós referenciaárának 2009. október 1-től való csökkentését követően (404,4 euró/tonna, amely 2010. júliusi átlagárfolyammal számolva 516 dollár/tonna), a kvótacukor ára is jelentősen, közel 15%-kal visszaesett 2010. áprilisra (6. ábra). A Bizottság tájékoztatása alapján a kvótacukor ára az EU-ban csak 2009. december-2010. február közötti időszakban volt alacsonyabb a londoni árutőzsdén a finomított cukor év eleji rekordáránál. A brazil és az indiai kedvező cukorkibocsátás hírére csökkenő globális árak ismét alacsonyabbak voltak márciustól, mint az uniós kvótacukor ára (5. ábra). A kvótacukor átlagára 200 dollár/tonnával haladta meg a londoni árutőzsde finomított cukor árát 2010. áprilisban. (A kvótacukor átlagára stagnált áprilisban az előző hónaphoz viszonyítva, ugyanakkor az ár dollárban kifejezve magasabb.)

Hazai körkép

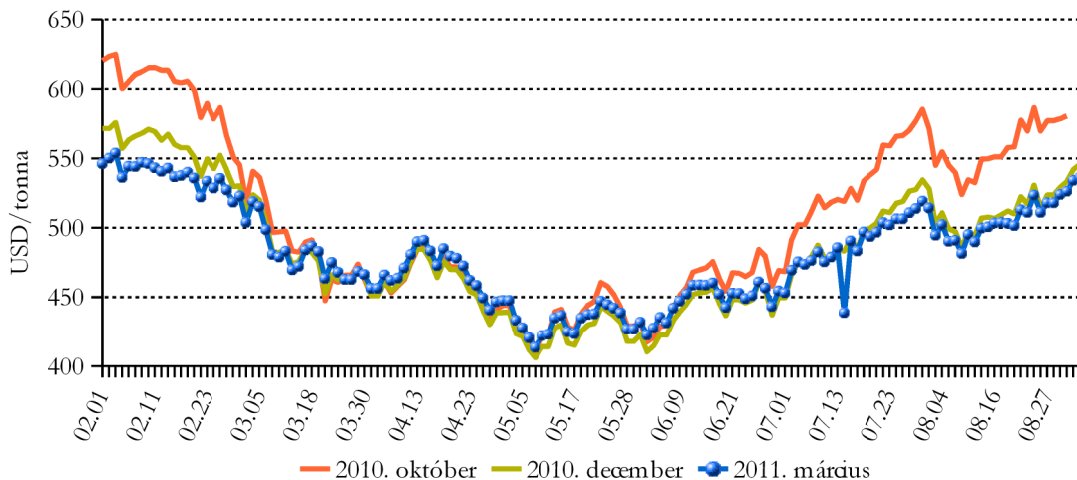
A hazai cukorrépatermés 800-850 ezer tonna lesz 2010-ben, amely kedvezőbb az előző évinél. A cukorrépából kinyerhető cukor mennyisége azonban még kérdéses, mert az augusztus elején mért cukorfoka kisebb, mint az előző év azonos időszakában mért érték, és az azóta eltelt időszak kedvezőtlen időjárása sem valószínűsíti a javulást. A termelők többek között az alábbi, a hozamot, a szedést és a jövedelmet kedvezően, illetve kedvezőtlenül befolyásoló tényezőkről számoltak be:

- Az elmúlt évvel közel egyező a gyökérsúly, azonban az esőzéseknek köszönhetően nagyobb a levélsúly.
- A nagyobb levélsúlyt kompenzálja az elmúlt évinél kedvezőbb tőszám.
- A kedvezőtlen időjárási körülmények miatt elhúzódó lesz a betakarítás. A szél szétcsapkodta a leveleket, ami nehezíti a szedését.
- A logisztikai költségtérítés, melyet a felvásárló gyár a korai vagy a késői beszállításokra fizet az összmennyiségre vetítve jelentősen, 2 euró/tonnáról 0,3 euró/tonnára csökkent.

Magyarországon a kristálycukor 2010 júliusában stagnáló fogyasztói árával szemben a cseh, a lengyel fogyasztói ár csökkent, a szlovák a hazaihoz hasonlóan stagnált (7. ábra). (A csökkenést a forint gyengülése a forintba történő átváltás miatt elfedi.) A stagnálás hátterében a szlovákok esetében a várhatóan kedvező cukorrépatermés, valamint az alacsony cukorkvótájuk mellett importált cukor árnyomása állhat. Az árcsökkenés a magas kvótával rendelkező csehek esetében az előző évvel egyezőnek becsült cukorrépatermésre vezethető vissza. A kristálycukor hazai átlagos fogyasztói ára azonban már enyhén emelkedett augusztusban (8. ábra). A PÁIR adatai alapján az átlagos fogyasztói ár emelkedése a tasakos kiszerezésű kristálycukor márkák egyes kiskereskedelmi láncokban megfigyelhető mérsékelt áremelkedésének köszönhető (9. ábra).

1. ábra

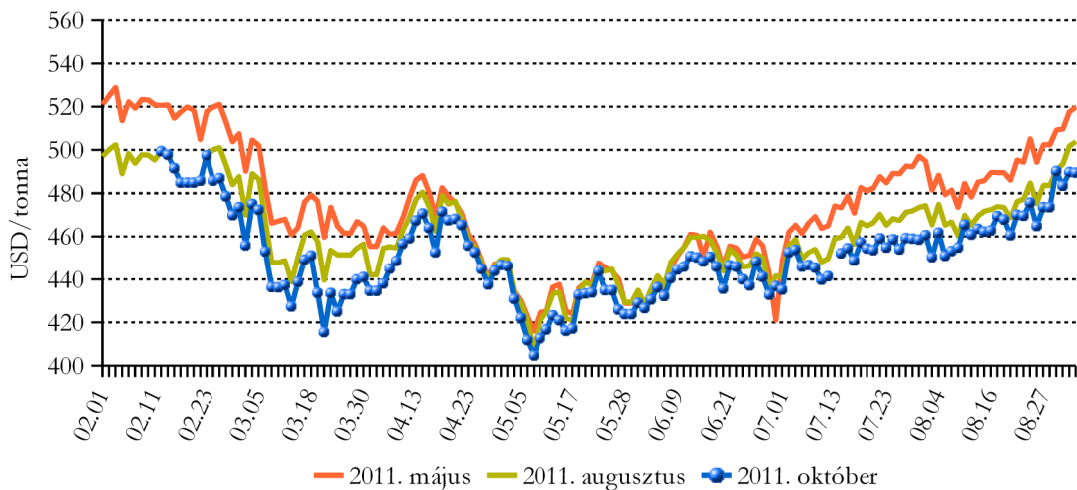
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén I.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

2. ábra

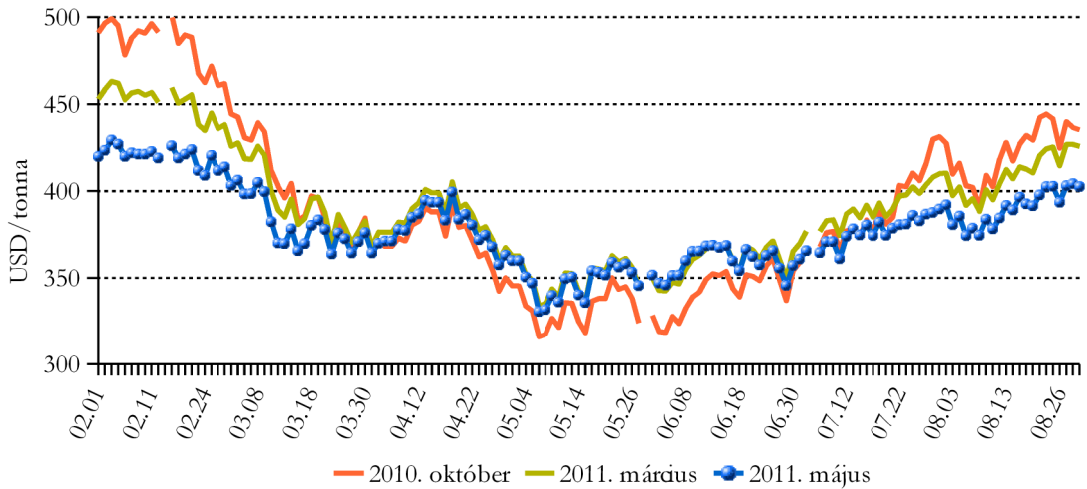
A fehércukor különböző határidőre szóló jegyzése a londoni árutőzsdén II.

Forrás: LIFFE – London International Financial Futures and Options Exchange

3. ábra

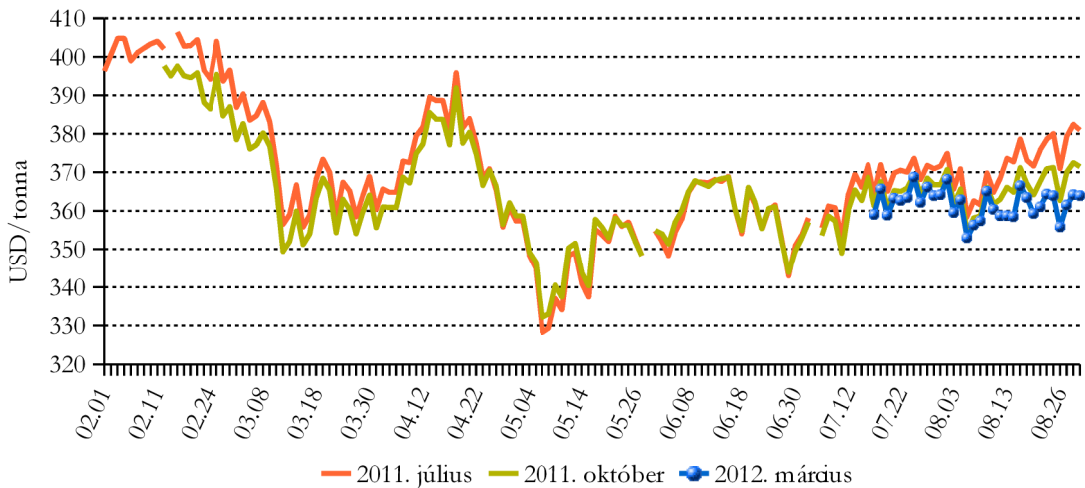
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén I.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

4. ábra

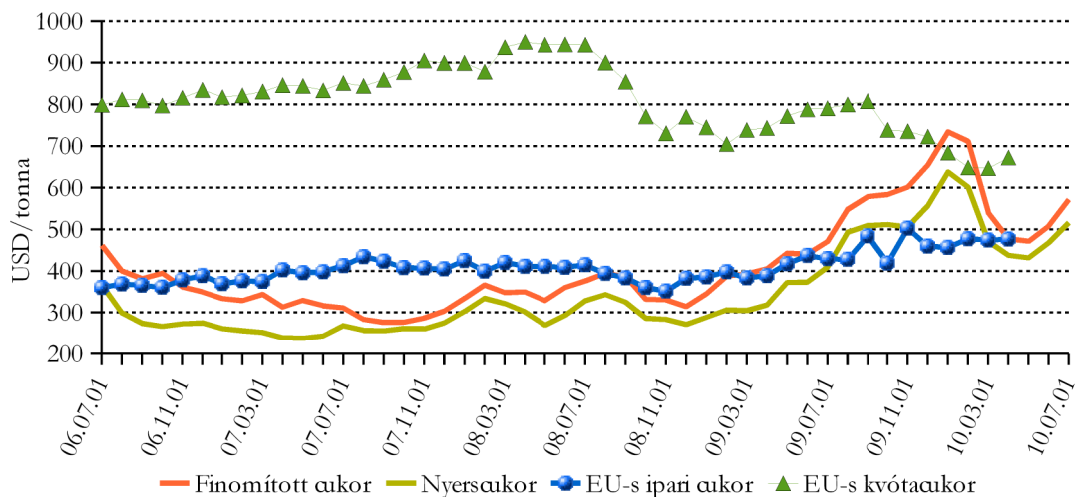
A nyerscukor különböző határidőre szóló jegyzése a New York-i árutőzsdén II.

Forrás: ICE – Intercontinental Exchange

5. ábra

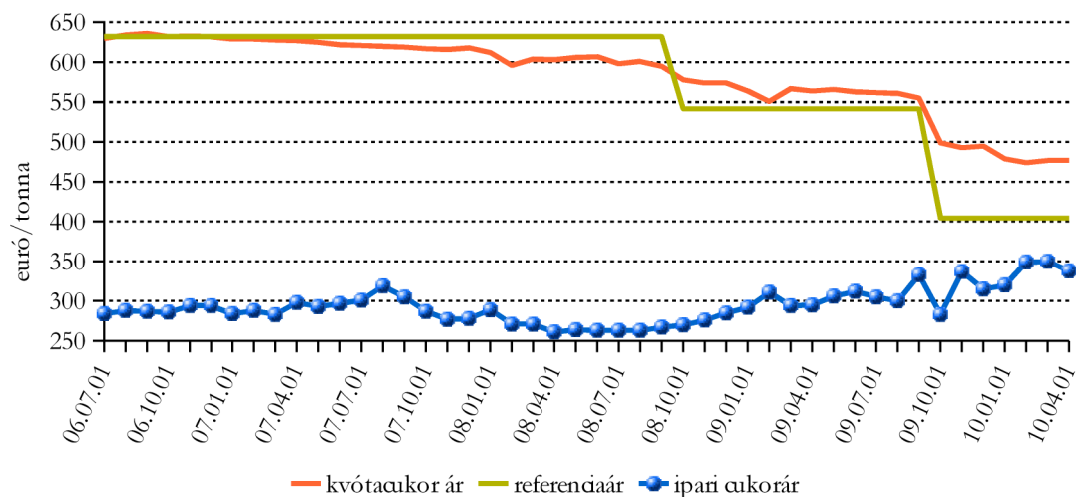
A nyers és finomított cukor nemzetközi és EU-s árai a reform kezdetétől

Forrás: USDA ERS, EU Bizottság

6. ábra

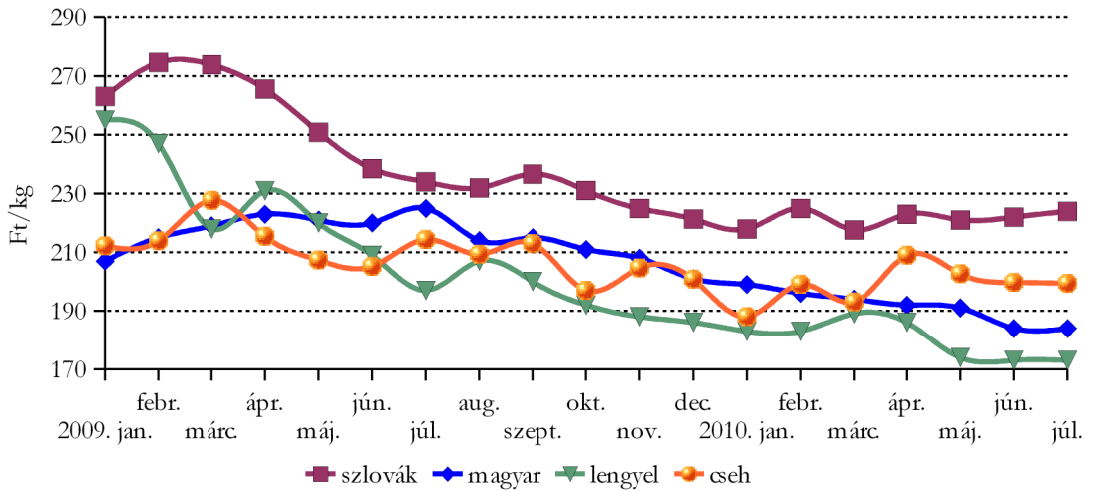
Az ipari és a kvótacukor EU-s árai a reform kezdetétől

Forrás: EU Bizottság

7. ábra

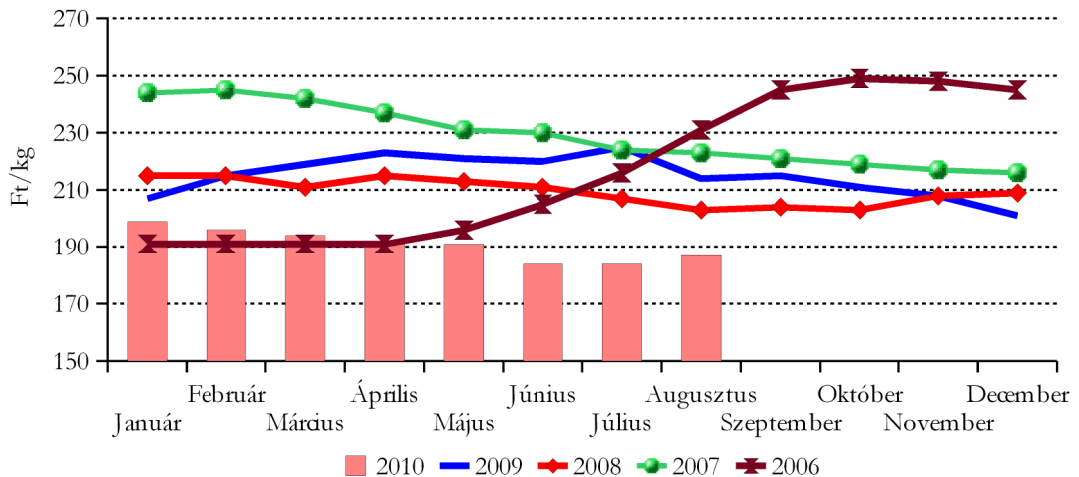
A kristálycukor magyar, szlovák, cseh és lengyel fogyasztói ára

Forrás: KSH, SÚSR, GUS, ČSÚ

8. ábra

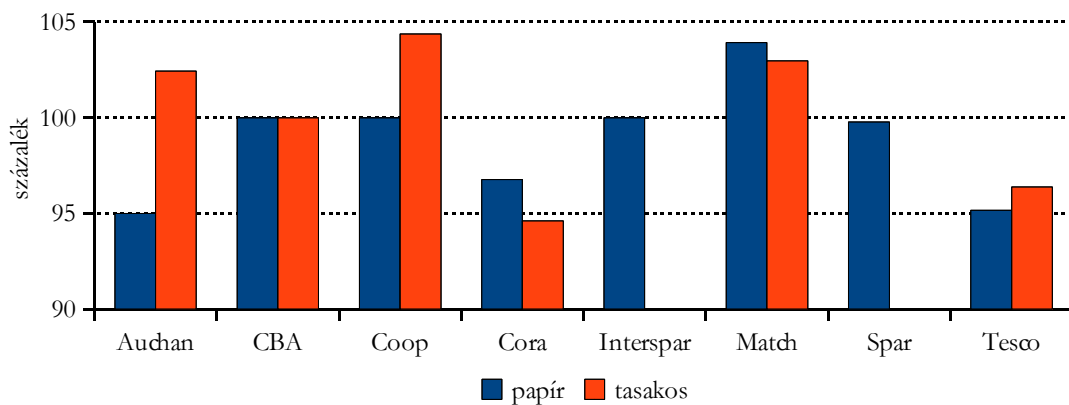
A kristálycukor fogyasztói ára Magyarországon

Forrás: KSH

9. ábra

A papír és a tasakos kiszerelésű kristálycukor fogyasztói ára a hazai kiskereskedelmi láncokban (augusztus/július)

Forrás: AKI PÁIR

Agrárgazdasági Kutató Intézet

Piaci Árinformációs Rendszer

<https://pair.aki.gov.hu>